

Mellár Mihály : A Lineáris A Írás Olvasása

Kivonat

Ez a bevezetés a vonalas vagy lineáris A (LinA) írásba minden tekintetben rendkívüli, éppen ez a megközelítés teszi lehetővé megfejtését, pontosabban *olvasását*. A jelek ezoterikus értelmezése nem kap szabad kezet, nincs fordítás egy olyan egzotikus nyelvről melyet csak a megfejtő beszél, a teljes gyűjtemény elolvasható csupán néhány egyszerű olvasási szabály alkalmazása révén – mai magyar nyelven. Tudom, hogy ez képtelenségnek hangzik, de hadd fejtsem ki: a magyar ragozó/ragasztó, gyökrendszeren alapuló nyelv, melyben néhány száz, sőt ezer szó is leképződhet egyazon gyökből. Ha egy szó gyökvázának egyik mássalhangzóját megváltoztatjuk, akkor ugyanazt a változtatást egyidejűleg el kell végezni a gyökön alapuló teljes szóbokron, különben a szóbokor szétszakad. De mivel lehetetlenség egyidejűleg változtatni szavak ezerein, ezért egy nyelv *vagy* változatlan gyökrendszeren alapuló ragasztó-ragozó (agglutináló) nyelv *vagy* valami más. A minőszi nyelv ehhez a sohasem változó gyökrendszeren alapuló ragasztó nyelvekhez tartozott és tovább élt a kár, lüd, lüki, trák, ... magyar nyelvekben, melyeket közös néven *szkíta nyelveknek* kellene hívni. Az írásrendszer változott a képi írástól (hieroglifástól) a vonalason, a rováson, az alfabétáson keresztül, a latin betűkészletig, a módszer pedig a rébusz és akrofónikus alapú mássalhangzós írástól a kihagyásos módszer hiányos magánhangzó jelölésétől a mai teljes magánhangzó jelölésig, eközben a nyelv csupán néhány új rügyet hozott ugyanazon a tőkén. Már 60 éve uralkodik az a képtelen hiedelem, mely szerint a LinA szótagírás, mivel a Lineáris B, mely átvett és alkalmassá tett jó néhány minőszi kép- és vonalas jelet, szótagírás (már amennyire hinni lehet a telefonkönyvszerű megfejtésének). A logikát követve, ez az írás amit éppen olvasunk szintén szótagírás, mivel a cherokee szótagírás átvette és alkalmassá tette az abc néhány betűjét szótagjaik jelölésére. Könnyen bizonyíthatjuk, hogy a LinA írás (a minőszi képíráshoz hasonlóan) fonetikus írásrendszer, mely írásjeleiben a rébusz és az akrofónikus elveken alapul, míg írásmódszerét a magánhangzók hiányos jelölése jellemzi.

A kutatók megegyeznek abban, hogy a legtöbb fennmaradt LinA táblácska árutermékek logogrammjaikat és ideogrammjaikat tartalmazó Könyvelési Egyenleg, természetes és törtszámokkal az áruk számbavételére. A rendszeresen használt GRA „logogramm” – neve a *grain* (gabona) rövidítése – nem a szót hanem magát az *áruterméket jelöli*, mondják a szakértők. Megvizsgálva a jel néhány előfordulását a táblácskákon az ember hamar rájön, hogy az egyszerű vonalakkal ábrázolt **RóZSa** a szárával és szirmaival, és egy vízszintes vonalkával mely levágja a név utolsó hangját (visszatérő módszer a LinA-ban): **RóZSa** > **RoZS**, valóban egy gabonafajta neve minőszi/magyar nyelven.

Nos, nem-e nagyon ésszerűtlen és ostoba dolog egy árutermék nevét megjeleníteni, a rébusz elv alapján, egy olyan „logogramm/ideogramm” segítségével mely egy tárgy – de nem a kérdéses áru – nevéből képzett? És GRA nem a kivétel hanem a szabály: *minden LinA írásjel (egy-, két-, három-, és több-betűs) mássalhangzó váza az adott képjel (pictogramm) nevének*, mondjuk, TE képjel hangértéke **T_L**, mint a lehető legegyszerűbben megrajzolt **ToLL** szó mássalhangzó váza.

A számok sem kivételek. Mivel a számjegyek a legkönnyebben és leghibátlanabban felismerhető jelek, ezért ostoba pazarlás lenne nem felhasználni fonetikus értéküket ugyanúgy mint bármely más írásjelét. (Ha kétséges, LinA a **T_S/Z** (**TiZ**) kettős betű jelölésére a •-t használja, míg a 10-es természetes számot a - jellel jelöli.) Ugyanez érvényes a törtekre is, valójában a LinA-ban nincsenek is törtek a fél-en kívül.

Az (ideo~/logo~/)grammok megmérettetése

A vonalas A írás módszereinek bevezetése és a gyűjteményből vett példák bemutatása a **GORILA** = Louis Godart and Jean-Pierre Olivier, **Recueil des inscriptions en Linéaire A. Études Crétoises** 21, vols. 1-5.

(Paris: Librairie Orientaliste Paul Geuthner, 1976-1985, kiadásán alapszik, mely a <http://cefael.efa.gr/> címen érhető el, valamint John G. Younger <http://people.ku.edu/~jyounger/LinearA/> honlapján alapszik. John G. Younger (JGY a továbbiakban) professzor táblázat formájába írta át a vonalas A szövegeket, mivel ez felelt meg legjobban annak megalapozatlan előítéletnek, mely szerint a szövegek egyszerű áru-termék, név és ügyleti viszonyozók listája, noha a táblácskákon látható szövegek egyike sem hasonlít távolról sem sorokból és oszlopokból álló táblázatra, ahogy azt az ember elvárna. Honnan ered akkor ez a meggyőződés? „Majdnem minden okmány listából tevődik össze, egy-két szavas címfelirattal, melyek mindegyikét logogram követi, azokat pedig szám és/vagy tört követi.” De hisz akkor a szövegek már-már, vagy legalább is részben meg is vannak fejtvé ezzel az állítással, szemben JGY pirosbetűs nyilatkozatával, tudniillik hogy „Célom ezekkel a világhálós akták elkészítésével NEM a vonalas A megfejtése volt.” Sajnos, JGY-nek van egy másik végzetes tévképzete is, mégpedig magával a vonalas A írással kapcsolatban. Azzal érvel, hogy „A megfejtés, mely e jeleket mint képjeleket (piktogramokat) olvassa, majd azonosítja a tárgy nevét egy nyelven, és akkor meghatározza a jel hangértékét mint a tárgy nevének kezdő hangját vagy első fonémáját (akrofónikus elv) – ez a folyamat két főbb okból nem dolgozott a vonalas A vonatkozásában.”

Elemezzük ki először a második okot: „2, kimutatható, hogy számos hieroglifás és vonalas A jelre az akrofónikus elv valószínűleg nem működött. A hieroglifás *012 bika-fejből lesz a vonalas AB 23 MU, a hieroglifás *018 kutya-fejből lesz az AB 60 RA, és a hieroglifás *060 macska-arc AB 80 MA lesz. Feltételezem, hogy ezen jelek fonetikus értéke az állatok hangját tükrözi, "moo," "arf," és "miaow" (angolul).”

Tulajdonképpen a hieroglifás *012 **Marha-fej (bull-head)**, *018 **Kutya-fej (dog-head)** és *060 **Macska-fej (cat-head)** jelek állat-**fejek** képjelei (piktogramjai) és az **M**, **K** és **M** hangokat jelenítik meg, mivel ezek a megjelenített állatok neveinek **szófejei** (ez a *capital sound/letter* értelemszerű fordítása). Az AB 23 MU jel egy oszlop tetején **LeNDüLő** kar vonalas rajza és a **L_N_D_L** négybetűst jeleníti meg, semmi köze sincs *012 **M** jelhez.

Az AB 60 RA egyszerűen ez: , a nyíl *sarokra* mutat, a **SaRoK** mássalhangzó váza a **S/Z_R_K** hárombetűs, a **S_R_K/SZ_R_K/Z_R_K** vázak rövidítése.

Az AB 80 MA valóban a macska-fej vonalas rajza, és az **M** hangot jeleníti meg mint a **Macska-fej** szó *szófeje*.

Még mindig a 2. pontban JGY írja, hogy „És más példák is vannak melyekben a tárgy keltette hang szemléltetést kapcsolódik fonetikus értékehez (például Hiero *057 , hangvillából lesz AB 67 KI [a fémsörgés koccanó hangja].” Ugyanmár, kedves professzor, a **Kulcs** (Key) és **Koc/Koccintás** (Clinking) valódi szavak még ha eredetüket nézve hangutánzó is, és az akrofónikus folyamat rájuk is ugyanúgy érvényes. Mindkettő a **K** hangot jeleníti meg sorjában a hieroglifás illetve vonalas íráásokban.

És most lássuk az akrofónikus elv elleni egyes számú kifogást: „1. a „piktogramot” azonosító kifejezés nem bizonyítható a felirat megfejtése előtt.” Ez igaz, ennek a két folyamatnak egymással egyetértésben és egymást meg- és felerősítve kell haladnia.

Érdeklődésemet a lineáris A írás iránt a **HT 31**-es táblácska keltette fel a rajtalévő edények rajzaihoz kapcsolt jegyzetekkel. Észrevettem, hogy a jegyzetek némelyike anyanyelvemen ésszerű ha a betűket képi értékük szerint olvasom. Amint azt a „vonalas” szó sugallja: *ezeket a betűket vékony és egyenes vastagságú vonalakkal rajzolták*, ennek ellenére ezek kis hieroglifáknak vagy piktogramoknak, magyarul képjeleknek nevezett képecskék. Az olvasatok ezeken az edényeken az ábrázolt edény lényeges leírását adják. De melyik volt előbb? Lényeges ez? A felismerés és az olvasat egyszerre következett be.

GORILA

Tegyük fel a kérdést: az edények mire valók? Folyadékok, elsősorban italok tárolására: régebben az *ital* rövidebb *it* formában élt. Ha hihetünk JGY és társainak az átírás I-TI-vel kezdődik ami jó kezdés **IT/ITal**hoz, de vegyük szószerint a vonalas A nevét (nomen est omen!) és nézzük meg az adott vonalas rajz mit ábrázol. (Jobbra Yves Duhoux fakszimile rajza részleteiben sokkal pontosabb mint a fenti GORILA rajz.)

1. sor:

Az első jel [I], nehezen felismerhető, de higgyünk a szakértőknek, hangértéke **I**.

A második jel TI egy **TeTöZeT** rajza és a **T_T_S/Z_T** négybetűs mássalhangzót jeleníti meg.

A harmadik jel SA **SZét**-ágazó karokat mutat, alapja a **SZe** gyökűszó, a latinban *se/seu* és az S, SZ, Z, ZS hangokat, röviden **S/Z**-t jeleníti meg.

A negyedik jel, a pont (•) **TíZ** helyett áll, és mint minden más piktogramm egy betűt képvisel, történetesen a **T_S/Z** kétbetűst. Az ötödik jel PU egy **BoTLó** ember rajza, aki előrenyújtott kezeivel párnázza az esést, és a **B_T_L** hárombetűst jeleníti meg. A hatodik jel KO a **Kö'Dök** (köldök) rajza, a hárombetűs **K_D_K**.

A szakértők nagyrésze egyezik abban, hogy a minószi nyelv rokona a lüvinek, és így leány-nyelveinek, a kár, lüki, lüd, lemnoszi, trák, ... nyelveknek, melyek, ahogyan azt **Ignacio J. Adiego** kimutatta a *The Carian Language* című könyvében, az alfabetát használják ugyan, de kihagyásos módszerrel. Ezek anyelvek valójában egyetlen nyelv, mely ugyan külön, helyi betűrendszereket használ, de ugyanazzal a

fölös magánhangzót ki-kihagyó módszerrel. A betűrendszerük magánhangzó jeleket is tartalmaz, de csak akkor írják ha a szó azzal kezdődik, vagy ha pontosítani kell a különben bizonytalan olvasatot.

Feltételezve, hogy ez a közös módszer a lüvi nyelvben gyökerezik, sőt annál is visszább, a minósiban, megkísértem az eddig átírt szöveget elolvasni:

I-TI-SA > IT_T_S/Z_T_S/Z > ITaT aSZóT éS > itat aszót és ‘*it gives drink to the drying out (or withered) and*’;

10-PU-KO > T_S/Z B_T_L K_D_K > TűZBe iTTaL Kü’DiK > tűzbe ittal kü’dik ‘*they send it with liquid into fire*’ – természetesen, eloltani azt!

Együtt: itat aszót és tűzbe ittal kü’dik (*it gives drink to the drying out and they sand it with liquid into fire*). A teljes szöveg, és a teljes vonalas A írásgyűjtemény így olvasandó, nincs fordítás, nincs tolmácsolás, csupán egyszerű és közvetlen olvasás. Minden szó illik a szöveggörnyezetébe és tökéletesen ésszerű kifejezéseket és mondatokat alkotnak.

A hetedik jelnél álltunk meg amely ismét egy *pont*, azaz *tosz* (• = 10): **T_S/Z**.

A nyolcadik jel egy üST (**_S/ZT**) három betűvel a tetején: az első jel II (fülként félremagyarázva, de lásd Duhoux rajzát!), a 2-es szám jele (**KéT/KeTTő > K_T**). A második jel kivethetetlen, de a szöveggörnyezet sugallata szerint egy **KéVe** rajza, **KE (K_V)**. A harmadik jelet, a **TéRDéK**, **RI (T_R_D_K)** rajzát ismét fülként félre értelmezték.

Most olvassuk össze ezeket a jeleket is:

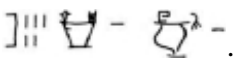
10-{2+[KE]-RI+*410VAS} > T_S/Z K_T K_V T_R_D_K _S/ZT > uTaSoK éTKéVe’ Törödő KoSZT > utasok étkéve’ törödő, koszt ... (*for the nourishment of travellers concerned, meal ...*).

Ebből a szövegből világos, hogy a táblácskán lerajzolt háromlábú üst rézből vagy bronzból készülhetett és alkalmas a szövegben említett utasok étkeztetésére, de az üstöt megjelenítő „logogramm” sehol sincs a szövegben, mivel az csak egy egyszerű kétbetűs írásjel akárcsak a többi. A számjegyek, a 10-es és a 2-es, ebben az esetben és sok másokban is, ugyanolyan írásjelek mint bármely más betű: mássalhangzó vázat alkotnak, melyet úgy kell feltölteni, hogy értelmes, a szöveggörnyezetbe illő kifejezést kapjunk.

Valójában ez a táblácska a 10-est két féle képpen jeleníti meg: mint pont (•) és mint vonás (-), az első a kétbetűs **T_S/Z**, míg a második a 10-es természetes szám.

Tudom, csalódást okoz, hogy a betűcsoportok összehasonlítása, ezzel az olvasattal értelmét veszti, mivelhogy a mássalhangzó vázak olvasata függ a szöveggörnyezettől és értelmezésük lehetetlen a nyelv ismerete nélkül. Ehhez a Duhoux-éhoz hasonló kísérletek: „*valószínű hogy SU-PU és SU-PA₃-RA összefüggnek: SU-P/SU-P₃ és A-RA mint rag (kicsinyítő képző?)*” reménytelenek, ugyanis: SU-PU > **SZéP**, BoTLó > szép, botló (*nice, stumbling (due to the pointed bottom!?)*); SU-PA₃-RA > **SZePe-FaLaZaTú SZüRKe** > szepe-falazatú, szürke (*spotty-walled, gray*). Sőt ugyanaz a SU jel először mint **SZéP** (*nice*), míg a második betűcsoportban mint **SZePe** (*spotty*) olvasható.

Az összehasonlító nyelvészet módszerében, melyet a kutatók a vonalas A megfejtésére alkalmaznak, teljesen mindegy, hogy a DA, DE, DI és a többi jel hogyan hangzik, hiszen csak jelcsoportokat hasonlítanak egymáshoz, nem valódi emberek által beszélt és más hús-vér emberek által értett valódi, élő, értelmes szavakat.

2. sor:

Nem tudhatjuk, hogy az 5 (IIII) mire vonatkozik, ezért itt figyelmen kívül hagyjuk.

A második jel egy kupa két kontyszerűen hozzáragasztott betűvel. És valóban, QA vonalas rajza egy hajtűvel átszúrt **KoNTY**-nak és így a **K_N_T/Y** hárombetűs jele. A második jel PA₃ fal és/vagy palló gerendákat ábrázol áthidalva falburkolóval és/vagy pallódeszkákkal: **FaLaZaT/PaLLóZaT** vagyis **F/P_L_Z_T**.

A harmadik jel, a -, a 10-es természetes számot jelöli.

A leírás tehát:

QA-PA₃ > **K_N_T/Y F/P_L_Z_T** > **KoNTY-FüLeZeTT** > *konty-fülezett ((a vessel) with knot of hair-like handle, literally: with knot of hair-like ear).*

Mivel a táblácskáknek nagyon korlátozott az írásfelülete, ezért dupla használatú és/vagy értelmű szavak használata előnyös: a **K_N_T/Y** váz **KaNtA**-ként is olvasható, megadva ezzel a kérdéses edény voltaképpeni nevét. Az olvasat így a következő:

QA-PA₃+*402VAS_a(=QA) : **KoNTY-FüLeZeTT KaNTa/KaNCSó** : *a basin/jug (cantharus, in Latin) with knot of hair-like handel (ear).*

A szöveg azt sugallja, hogy az edénynek a QA helyén füle van és egy olyan csőszerű szája mint a PA₃. A következő jel ismét egy edény két hozzáírt betűvel. Az első jel egy szobának és előszobájának a vázlata: SU, és a **S/Z_B** kétbetűst jeleníti meg. A második betű PU mint már láttuk a **B_T_L** hárombetűs jele.

Együtt a kettő olvasata:

SU-PU > **S/Z_B B_T_L** > **SZéP BoTLó** > *szép, botló (nice stumbling).*

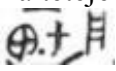

Amint azt az előbb már láttuk, az edény neve most is ott van a szövegben: **S/Z_B** > **SZaPu** > *szapu (sapu (similarly to bushel, it is a measuring vessel for grain, known as Pozsonyi szapu)).* Így az egész olvasata:

SU-PU+*415VAS(=SU) : **SZéP BoTLó SZaPu** : *nice stumbling szapu.*

Az utolsó jel ebben a sorban is a 10-es természetes szám. Valószínűleg a szóban forgó edények száma. Itt láthattuk a **f** és **p** ajak hangok keveredését érdekes módon megjelenítve egy olyan vonalas rajzzal amely egyaránt vélhető **falazat**nak és/vagy **pallózat**nak. Mivel ez a két hang könnyen váltja egymást, akár tájszólástól tájszólásig is, valójában nincs valódi tétje a lineáris A olvasatában annak, hogy *akkor* hogyan ejtették, mi csak a hang mai kiejtését ismerjük az őt megjelenítő szó alapján. Ugyanez mondható el az **s**, **sz**, **z**, **zs** sziszegő hangokról, melyeket az angol helyesírás a mai napig sem különít el, lásd például a **sell**, **access**, **accession**, **measure**, **is** szavakat.

3. sor:

Az első jel egy füles edény három betűvel a tetején minden átíratban. De ha jobban megnézzük a

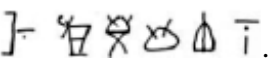
fényképet és Duhoux fakszimile rajzát: látni fogjuk, hogy az első, a kocsikerék **KüLLő**-jét ábrázoló, **K_L** hangértékű jelet egy **ToSZ (T_S/Z)** követi. A harmadik jel, evezőkkel a vizet **Róvó** (rowing) képjele, RO, melynek hangértéke **R**. A negyedik jel PA₃ (**F/P_L_Z_T**) és a négy jel együtt:

KA+10-RO-PA₃ > **K_L T_S/Z R F/P_L_Z_T** > **KeLLeTőSRé FüLeZeTT** > *kelletősre fülezett (equipped with handles for more pleasing).*

Követve a kialakuló sablont, a felíratban megtaláljuk az edény nevét: KA+10 > **K_L+T_S/Z** > **KuLaTS** > *kulacs (pitcher/jug (coleus, in Latin)).* Az egész ligature olvasata pedig:

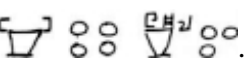
KA+10-RO-PA₃+*416VAS(=KA+10) : **KeLLeTőSRé FüLeZeTT KuLaCS** : *pitcher/jug equipped with handles for more pleasing.*

A három szabadon álló betű: Y SA (S/Z); J JA (J/L/Y) mint Jászol/Járom/Lóiga; X MA (M) olvasata SuLYoM > sulyom : a pointed object, amint azt az edény jól látható kihegyezettsége igazolja.

4. sor:

Az első betű a Y KI (K), vele már foglakoztunk, a második jel J DE egy DíSZ-süveg vonalas rajza a K_S/Z kétbetűst jelképezi; a harmadik jel X MA (M); a negyedik J *323 egy széna-RaKaT-nak a rajza. Ilyen karó köré rakott szénaboglyát vagy rakatot még ma is láthat az ember az Alpokban. Ez a jel a R_K_T hárombetűst jeleníti meg. Az utolsó jel a növekedést ábrázolja I NA (NÖL/NYÖL) de lehet NYÉL is, minden esetre a N/Y_L kétbetűst jelenti. Az „ötbetűs” szó olvasata tehát:

KI-DE-MA-*323-NA > K D_S/Z M R_K_T N/Y_L > Kú'DúS-MeRő KúTNÁL > kú'dús-merő kútnál (*dipping (vessel) for beggars/wonderers at wells*).

5. sor:

Az első jel melyet a 400-as szám követ, csupán egy edénynek az alsó része. A következő edényhez három, már az előbbieken érintett, betű kapcsolódik: E SU (S/Z_B); H PA₃ (F/P_L_Z_T); és L RA (S/Z_R_K) és az olvasata:

SU-PA₃-RA > S/Z_B F/P_L_Z_T S/Z_R_K > SZePe-FaLaZaTú SZüRKe > szepe-falazatú, szürke (*spotty walled, grey*).

A *falazatú* szó helyett *fülezett*-et is olvashatnánk, de a szürke szín jobban illik a kupa leírására mintsem csak a fülére. Ez lenne a szöveggörnyezet gyakorlati alkalmazása. Az edény nevét ismét megtaláljuk a szövegben: a E SU (S/Z_B) olvasható mint SáP vagy SáF(ó) (*butt/pail (σκαφη, scaphium)*). Így a ligatúra (betűk+edény) olvasata:

SU-PA₃-RA+*402VAS_b(=SU) : SZePe-FaLaZaTú SZüRKe SáP/SáF(ó) : *spotty walled, grey butt/pail*.

6. sor:

3000 darab egy három betűvel feliratozott edényből. Az első betű H PA egy Fa vonalas rajza és a F/V/B/P ajakhangokat jeleníti meg. A második jel E TA egy TéKa vagy ToK vonalas rajza és a T_K kétbetűst jelöli. A harmadik jel Q QE egy köpülő lukacsos korongjának, a KöPüLőFá-nak a rajza és a K_P_L_F négybetűst jelöli. Itt ismét hozzáadhatjuk az olvasathoz az edény nevét, mely az első két jelben rejlik: PA-TA > F_T_K > FiTYóK ami egyben az edény méretét (negyed icce/ítce) is megadja. Így a ligatúra olvasata:

PA-TA-QE+*402VAS_c(=PA-TA) : BáToK (bádóg) KöPöLY, FiTYóK (negyed iccés) : *tin-ware cup (for cupping/bloodletting), fityók (something like: a third of a pint-size cup, 0.22 liter)*.

Itt tehát először olvashatjuk az edény leíró nevét, majd második olvasatban a méretét.

Összefoglalva, az egész táblácska olvasata következők:

I]tat aszót (kiszáradót) és tűzbe ittal (elavult it, ma ital) küldik, utasok étkével törődő koszt [... (fől benne) ...]	5
konty-fülezett kanta/kancsó	10
szép, botló szapu	10
[] kellettősre fülezett kulacs	10
sulyom (hegyes)	30
[]	10
koldús-merő kútnál	-
[](köpöly)	400
szepe-falazatú, sűrke sáp/sáf	300
bátok (bádog) köpöly (véeresztő eszköz), fityók (¼ icce)	3000

Leltárhoz a táblácska számai túlságosan lekerekítettek. Ez inkább egy nagy intézmény, vagy még valószínűbben, a kormányzat bevásárló listája, mai ízlés szerint eléggé szokatlan fejlődéssel.

Ez a táblácska a könyvelési egyenlegre emlékeztető kevesek közé tartozik, de amint láthatják a logogramm oszlop nem pontosan az amit megnevezése sugallna.

A kutatók meggyőződése, hogy „Majdnem minden felirat listákból áll, élükön egy-két szóból álló címsor, melyet logogramm követ, azt pedig szám és/vagy tört.” Hogy bizonyítsa meggyőződését, JGY két példát hoz fel: a HT 28-at és HT 114-et. Túl sok lenne itt a HT 28-at szétszedni, de a másikon bemutatjuk, hogy mi

a Könyvelése Egyenleg ténylegesen.

(A legtöbb vonalas A szöveg táblázat formájában szerepel JGY honlapján, ezért nem volt más választásom, a követhetőség és összehasonlíthatóság végett ezt formát meg kellett hagynom, de beszúrtam egy járulékos (zöld) oszlopot középre és ebben a szókezdés helyével jelzem, hogy az olvasat melyik oszlopban ered.)

HT 114 (Pigorini 83735) (GORILA I: 186-187) HT Scribe 4

line	statement	olvasat	logogram	number	logogram	num
a.1	KI-RI-TA ₂	Ki TöRöDiK CSóKo-				
a.1-2	SA-RA ₂	-S RáVeSZi	RoSSZa-	-T SZ-	GRA	10
a.2			-ÜL-	-HeT	OLE	7
a.3			FoG-	-aGGYa	FIC	1
a.3			SZüLő	eGY-	VINa	1
a.3-4			-BŰ'	Ha Rí Ma	BOS _m	3
	<u>vacat</u>					
b.1			SZeSZÉLY	KüLöNC	SA VINa	9
b.2-5	<u>vacant</u>					

A következő piktogramok először fordulnak elő ebben a bevezetőben:

TA₂ ☐ C/S_K < CSíK-szedő (strainer), téztszűrő edény

RA₂ ☐ R_V_S/Z < RoVáS (notch/score), a rovat széleinek a rajzával

GRA ☐ R_Z/S < RoZS (rye), egy RóZSa (RoSe) rajza, a szó utolsó hangja levágva

OLE ☐ OL_ < OLi/OLaj (oil), emberi ÖL (lap of a man)

7 HéT HéT (seven)

FIC ☐ F_G < FüGe (fig), egy csillogó FüGGő-pár rajza!

1 _GY eGY (one)

VINa ☐ S/Z_L < SZöLő (grape), a SZöLő-lugas rajzával

BOS_m ☐ BU, a ligatúra {PA+U} a BŰ/BŐ-lény (bison) nevére utal

3 H_R_M HáRoM (*three*)9 K_L_N_C KiLeNC (*nine*)KI-RI-TA₂ & SA-RA₂ > K T_R_D_K CS_K S/Z R_V_S/Z : Ki TöröDiKCSóKoS RáVeSZi : *who cares kisser persuades*GRA-10-OLE-7 > R_Z/S T_S/Z ÖL HeT : RoSSZaT SZÜLHeT : *bad (accus.)*

can give birth

FIC-1 > F_G_GY : FoGaGGYa (fogadja) : *s/he comforts it*VINa > SZ_L : SZüLő : *parent*1- BOS_m > _GY BU : eGYBÚ' : *at once*3 > H_R_M : Ha Rí Ma : *if s/he/it cries today*SA VINa > S/Z S/Z_L : SZeSZéLY : *caprice*9 > K_L_NC : KüLőNC : *queer*

*Ki törődik (azt) csókos
ráveszi, rosszat szülhet:
fogaggya szülő egyből ha rí
ma.*

Szeszély külön.

*Kisser will persuade the caring one, it can give
birth to (can cause) bad things: today the
parent comforts it (the child) at once when it
cries.*

Caprice is queer.

A Könyvelési Egyenleg eltűnt, a számok ugyanolyan piktogrammok mint bármelyik másik. Újra szemügyre véve a „logogramokat” észre kell venni, hogy azok nem az általuk állítólag képviselt terméket ábrázolják, hanem hasonlóan hangzó, vele rímelő nevű egészen más valamit. Vagyis a vonalas A írásban nem az az elsődleges kérdés, hogy *mit* ábrázol, hanem hogy *hogyan* hangzik a neve. Másképpen fogalmazva, ez szigorúan fonetikus írás, melyben a *betű* (egy-, két-, három-, és több-betűs) a *képjel* (piktogramm) *leíró nevének mássalhangzó váza*. A lineáris A írásban nincsenek logogrammok vagy ideogrammok csupán betűjelek a beszéd hangjainak a lejegyzésére.

Közelebbről megvizsgálva az úgynevezett logogramokat és ideogramokat, az ember ellentmondásba ütközik. A kép ami a RoZS-t kellene, hogy megjelenítse a hasonlóan hangzó nevű RóZSá-t ábrázolja. A termék ideogrammjá nem egy *ad hoc* jelkép, hanem könnyen felismerhető és könnyen megnevezhető piktogramm, egy RóZSa melynek a neve rímeli a kérdéses termék nevével. Vagyis, az írásrendszer használja az akrofónikus és rébusz elveket a mondott termék megjelenítésére, szemben az ideogramm „idea”-jával, ami a meghatározás szerint „egy írásrendszerben megjelenít egy dolgot vagy ideát, de nem a rá vonatkozó szót vagy kifejezést.”^{*} (Mariam-Webster Dictionary)

És GRA a lineáris A írásrendszerben nem a kivétel, éppen ellenkezőleg, ez a szabály. ^{**}FIC (FüGe) képele egy pár csillogó FüGGő rajza. Tulajdonképpen, ugyanez a kép ábrázolhatna fürkésző, felcsillanó szempárt is egy Ni! Nézd! felkiáltás mögött, és valóban ez a ^{**}NI (N) képjel is. Most sincs hasonlóság a *füge* gyümölcs állítólagos minőszi *nikuleon* nevével: „NI lehet a „nikuleon” akrofónikus jelképe, egy ősi (minőszi?) szó a fügére Hesychius által tanúsítottan. (Neumann 1962)”

Természetesen, mindig lesznek önféjű emberek akik bizonygatni fogják, hogy a képen nem is RóZSa vagy FüGGő van, hanem valami más. A kérdés azonban nem az, hogy véleményük vagy véleményem szerint mit ábrázol a piktogramm, hanem hogy melyikünk tudja alátámasztani saját érvelését adatok

* Ez a meghatározás ostobaság a javából! Mivel a ^{**}FIC jel nem hasonlít a *füge* nevű termékre, az emberek csak akkor tudhatják meg, hogy mit jelenít meg ha valaki megmondja nekik – *szavakban* – természetesen, hogyan másképp? Vagy tudják *szóban*, hogy a jel mit jelenít meg, vagy lila gözük sincs róla.

tömegével. A rózsa esetében én 47, a függő esetében 30 értelmes, a szövegkörnyezetbe tökéletesen illeszkedő mondatra támaszkodom. És mire támaszkodik a kedves kételkedő?

JGY azt az állítást, hogy „a „piktogramra” vonatkozó azonosító tartam nem bizonyítható az írás megfejtése előtt” kötő kalapácsként használja minden olyan kísérlet ellen, mely a jeleket képjelekként kezeli. Tényleg olyan nagy súlyú ez az állítás? Nézzük meg alaposabban a következő feliratot:

KN Zg 55 (HM 621; CMS II 2, no. 213, steatite disk (chance find): MM III/LM I context

a: boar head & knife (vaddisznó fej & kés),

b: JA-SA-JA

JGY: JA-SA-JA palindromic abbreviation for JA-SA-SA-RA. (?)!

A szteatit (zsírkő) korongot megfejtették, vagy legalábbis megfejthették volna pontosabb megnevezésével: ez voltaképpen egy *diszkosz*! A hitetlenkedőknek kedvéért nevét a hierók is megerősítik:

boar head & knife (vaddisznó fej & kés) > DE-*312 > D_S/Z-K_S/Z > DiSZKoSZ > DiSCuS.

A diszkoszt először megfejtettük, felismertük/megneveztük, azután jött a felismerés, hogy nevét a hierók is megerősítik: így *a felirat bizonyítja a piktogramokat*. Nos, mi a legjellemzőbb, legvalószínűbb sajátossága egy diszkosznak? Természetesen jó repülőnek kellene lennie, akár el is szállhat mint egy madár. És micsoda meglepetés! pontosan ezt olvashatjuk a diszkoszon:

JA-SA-JA : Jó SZÁLL / eLSZÁLL : good flyer / (it) flies away

Ez *olvasat*, míg a palindromikus feltevés csupán pazar szófényezés.

Azt hittem itt be is fejeztem ezzel a rövid felirattal, de a kérdés tovább zaklatott: miért hangzik a hierók olvasata olyan görögösen, miért kettő és miért éppen ez a két hieró jeleníti meg a tárgy nevét? Mint szokásos, a felelet a találónan feltett kérdésben van: azért mert a diszkosz egy összetett, két részből álló szó! A második rész jele a vonalas A írásban egyértelműen azonosítható **KÉS**, ⁴*312 (**K_S/Z**). A magyarban a kés képzett szó, melynek gyöke az **éK**, képzője pedig az **S/ÉS** kötőszóval azonos **~eS** képző. **KÉS** szavunk tehát az **éKeS**-ből rövidült leíró név, mely szószerint azt jelenti **éK és [nyél]**. A kötőszó hozzáragadt a gyökhez (ez az agglutinálás lényege), leképezve az **éKeS** jelzőt a **nyél** elé, majd átvéve az egész kifejezés szerepét a rövidített **KÉS** alakjában.

Az **éKeS** szónak az *ékkal felszerelt* melletti másik jeletése *díszes*, de egy különös fintor folytán mégsem a **DiSZ** szó a **DiSZKoSZ** szóösszetétel első szótagja. A *diszkosz* szó első szótagja a **GYÜSZÜ**, vagyis ennek székely változata, a **DÉSZÜ** névszavunk, mely a szóösszetételben jelzőként azt írja le ahogyan az ék körbezárja körülövezve a tárgyat, megformálva ismerős korong formáját ékkel köröskörül. Akár a székely **DÉSZÜ**, akár az idegeneknek kimondhatatlan **GY** a **GYÜSZÜ**-ben lett **di** (mint a **gyémánt** – **diamond**, **gyakonus** – **diakonus**, ...), a görögben a **DÉSZÜ/GYÜSZÜ** szó vett fel **DiS** alakot. A két szótag együtt: **GYÜSZÜ/DÉSZÜ+éKeS** pontosan írja le a diszkoszt mint *kerekded tárgyat ékkel teljesen körülveve*.

És most vissza a fintorhoz: a (vad)*disznó fej*, az első hieró, a **DiSZ** szótagot jeleníti meg, ez ugyanis a

DiSZ-Nó szótag-feje. Átnézve a vonalas DE jel néhány előfordulását: , ... az ember rájön, hogy ezek valójában a disznófej vonalas rajzai, tetejükön az agyarakkal és egy pár zsinórral az aljukon. Hordozóik ezekkel a zsinórokkal kötötték meg a *díszes disznófej fejdísz*t (**DiSZ-süveget**) az álluk alatt. (Tudom, ízlések és pofonok különböznek!)

Remélem ez a kis elkalandozás hasznos leckének bizonyult a ragasztó nyelvek belső működéséről és azok szerves kapcsolódásáról a hieroglifás íráshoz. Lehet játszani tudományos kifejezésekkel, de előbb-utóbb rá kell jönni, hogy *az emberek az írás felfedezésének folyamatában csak a saját józan eszüket használhatták azon örökölt képességeiken, melyek segítségével a kétdimenziós felületre rajzolt tárgyakat*

képesek voltak felismerni és nevén nevezni, és képesek voltak a tárgy nevével rímelő szavakat találni, mivel ez az írás és olvasás lényege (vagy legalább is ez volt).

Látszólagos számok és törtek

Nehéz dió a számokat piktogrammokként kezelni, tudom, ezért a feltevést bizonyítani kell. Erre legalkalmasabb a már elemzett HT 114 táblácskán szereplő 7 (HÉT).

A magyar nyelvre jellemző a magánhangzók harmonizálása: egy szó vagy mélyhangú vagy magashangú. A magyarban sok rag és képző párban fordul elő, és hogy melyiket használjuk az attól függ, hogy a szó mély hangokat tartalmaz-e vagy magas hangokat. Ilyen szóvégek a *~ban/~ben*, *~nak/~nek* és ilyen az igemódosító *~hat/~het* toldalék (*hogy mondhat olyat? nem tehet ilyet!*) Ezek az igetoldalékok pontosan úgy hangzanak mint a 6 (HaT) és 7 (HÉT) természetes számok.

A lineáris A feliratgyűjteményben a 6-os szám 14-szer fordul elő mindig *mélyhangú szó* után, a 7-es szám 13-szor mindig *magashangú szó* után, ez a szabályszerűség alól nincs kivétel. (Ezen túl a 6-os „szám” még ötször szerepel olyan helyen ahol a mondatban a *hat* ige lenne esedékes és kétszer ahol *hat-ol* kerekíti ki a mondatot.) Nehéz lenne elhinni, hogy a mélyhangú szavak csak hatos csomagolásban, míg a magashangú szavak csak hetes csomagolásban fordulnak elő, de ez a furcsa viselkedés azonnal teljesen természetes lesz amint feltesszük, hogy 6 (*hat*) = *~hat* és 7 (*hét*) = *~het*. Feltevéssünket alaposan igazolják a szövegösszefüggésben tökéletesen illeszkedő, *~hat/~het* toldalék párral képzett igék: FIC-6 : FoGHaTó; A-6 : Á'HaT; ... *304-7 : ÉGHeT; NI-7 : NőHeT; ... Sajnálom, de a „4 sale” hirdetőtábla nem egy újabbkori találmány!

A törtokról szóló mese a fentiekhez hasonló:

A $\frac{1}{2}$ tört jó találat, de nem telitalálat, mivel **nem** $\frac{1}{2}$, csupán fél (FéL) és a F/V_L kétbetűst jeleníti meg, a rajza pedig egy VáLYú. A gyök-váz alapján lehet FéL, FeL~, ~VaL/~VeL, VeLe, eVVeL/aVVaL, FéL (FeeLs FieR, L>R)*, FeL, FéLe, VáLL, stb.

Az $\frac{1}{3}$ tört egy Sarló-t ábrázol és legtöbbször az S/éS/iS kötőszókat illetve az ~_S/~_SZ névszóképzőt jeleníti meg.

Az $\frac{1}{4}$ tört valójában egy ligatúra: $F^{\text{frac}} = \{RO+E^{\text{frac}}\} = R_S/Z$.

A $\frac{1}{5}$ úgyszintén egy ligatúra: $H^{\text{frac}} = \{SA+E^{\text{frac}}\} = S/Z_S/Z$ (SA fejjel lefelé áll)

A $\frac{1}{6}$ azt az S-alakú horgot ábrázolja amellyel a kétkarú mérlegre felfüggesztik a TaLoNt (a Tál óNt, súlyt/nehezéket), a T_L_N hárombetűst jeleníti meg. Előfordul kettesével és négyesben is, olyankor a K_T illetve N_GY kétbetűs előzi meg.

A $\frac{1}{7}$ az ~_N rag, vonás egy szár-oN!

Az $\frac{1}{8}$ egy TüSZő-Kötő vonalas rajza és így a T_S/Z_K_T négybetűst jeleníti meg.

Az $\frac{1}{9}$ A^{frac} és a $\frac{1}{10}$ B^{frac} egyszerűen azok aminek látszanak: PA és RO betűk.

A fentieket nem könnyű megemészteni, de talán egy példa segíthet:

MA 4, "lame"/horizontal tablet (HM 1377) (GORILA I: 272-273) (Hallager & Weingarten 1993: 9, found in the Hieroglyphic Deposit) (Hallager 1988 fig. 7) (Palace room III 8, MM III context)

* A minőszi magyarban is a páros testrészek félnek számítanak: FéL-kező az aki elvesztette egyik kezét. Az ilyen fogyatékos embereknek van mitől félniük az élet kihívásaival szemben: a FéL-kező/lábú/... emberek segítségére szorulnak. Az angolban a HaLF need HeLP míg a magyarban a FéL FéL. További hasonlóságok: KeTTő > Köt : Two > Tie; HáRoM > HáRaM : three > HaRM. A három nem teljes, de áttétellel mégis meg van: ThRee > ThRow away (de-TRI-tion) : HáRaM-lik > HáRoM! Tudom, hogy mi az uralkodó nyelvészeti paradigma, de itt túl sok „véletlenszerű” egybeesést kellene mellőzni. Egy probléma jó feloldása több dolgot tisztáz mint amit eredetileg elvártak tőle. Íme, a vonalas A írás olvasása betekintést nyújt az angol nyelv szerkezeti elemeire is, ez jócskán több az elvártnál!

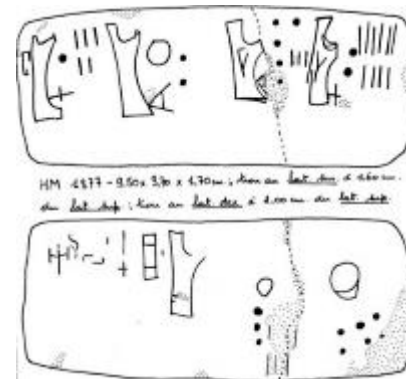
line	statement	olvasat	logogram	number
a.1		TőKe PRéMáRuRa uTaZNa áT	TA *180B	15
a.1		PRéMáRuT SoK uTa- -Zás HoZ	*180L	120
a.1		PRéMáRuS uTaZóKaT TáVoN Hír Mi	*180+SA+L {*601}	53
a.1		BáR MeRéSZ aRRa HúZHaT iNGYé	*180+SA+B {*600}	30 20+6+4
b.1	A-[...]-JA	A[Ki RáSZáLL eGYRe] Jó PRéMáRu SZáz áLHír MeNNYi CéHeT	*180	137 100 aLá 37
b.1		SáPó'- -HaTVáN	*415VAS	160 60

Egy rövid pillantás a “számokra” bizonyíthatja, hogy azok nem számok hanem fonetikus jelek.

b.1 lehet A-[RE-VINa]-1-RO, a RO jel az 1-es szám alatt van, képileg is alátámasztva az általuk megjelenített szó olvasatát.

*180 képjel egy PRÉM-nek, pontosabban egy PRéMáRu-nak a vonalas rajza. A szöveg meg fogja erősíteni, hogy a termék valóban prém, és így a vonatkozó „törtek” értelmetlenek, de mint toldalékok és/vagy szavak segítik a szöveg megértését.

A 30-at mint „számot” 2x10+10x1-ként leírni ostobaság, és a 10-et 6+4-ként írni ugyancsak szokatlan, de ha sorban olvassuk őket mint 20 (HúSZ), 6 (HaT) és 4 (NéGY), a velük rímelő szavak tökéletes mondatba ágyazódnak. A száz és 37-et úgy írni ahogy van nem ok nélküli: az nem 137 hanem SZáz aLá HaRMiNCHéT. Ez tipikus képírási módszer, nem csoda, hogy a táblácska egy hieroglifás rétegből került elő. Az utolsó „100” pedig egy kupa kezdetleges perspektivikus látásmódú rajza.

TA > T_K : TőKe : capital

*180B = {*180+RO} > P_R_M_R+R : PRéMáRu uRa : owner of fur goods

15 (TiZeNöt) : uTaZNa áT : would like to travel over

*180L-120 = {*180+L^{frac}}-120 > P_R_M_R T_S/Z_K_T SZázHúSZ : PRéMáRuT SoK uTaZás HoZ : fur goods (in accus.) are brought in from many journeys

{*180+SA+L^{frac}} = *601 > P_R_M_R+S/Z T_S/Z_K_T : PRéMáRuS uTaZóKaT : fur-merchant travellers (in accus.)

53 (öTVeNHáRoM) : TáVoN Hír Mi : on distance news what

*180+SA+B = {*180+SA+RO} = *600 > P_R_M_R S/Z R : BáR MeRéSZ aRRa : eventhough bold that way

30 = 20+6+4 (HúSZ, HaT, NéGY) : HúZHaT iNGYé : can drag for free

A-[RE-VINa]-1-RO > A-[K_R-S/Z_L] eGY R : A[Ki RáSZáLL eGYRe] : who descend on one

A-*180 > J/L P_R_M_R : Jó PRéMáRu : good fur commodity

137 = 100 aLá 37 (SZáz aLá HaRMiNCHéT) : SZáz áLHír MeNNYi CéHeT : hundreds of rumours how many guild (in accus.)

160 = *415VAS-60 > SZaPu HaTVaN : SáPó'HaTVáN : could be taken cickback/bribes from

<p><i>Tőke prémáru ura utazna át. Prémárut sok utazás hoz. Prémárus utazókat távon, hír mi bár merész, arra húzhat ingyé a[ki rászáll egyre]. Jó prémáru – száz álhír: mennyi céhet sápolhatván (vesztegethetne meg)?</i></p>	<p><i>Capital owner of fur goods would like to travel over. Fur goods are brought in from many journeys. The news, even though bold, can drag that way fur-merchant travellers who descend on one for free. Good fur commodity –hundreds of rumours – kickback/bribes from how many guilds could be taken?</i></p>
---	--

Ténylegesen is, a következő példában az írnok határozattan beszél a tízről mint a betűvetés részéről (tízekkel szórakó = *word-builder with tens!*):

HT 95 (HM 1320) (GORILA I: 154-155)

line	statement	olvasat	logogram	num
a.1	DA-DU-MA-TA • ¹⁰	DuDVa MiT KiTeSZ RoSSZ	GRA	
a.2	DA-ME	De MiN- -TáS		10
a.2	MI-NU-TE	BáR CSiTuL TüZe		10
a.3	SA-RU	SZóToLó BüNT HoZ		20
a.3-4	KU-NI-SU	KöNNYeN eSóBe' TüZ-		10
a.4	DI-DE-RU	-GYuLLaDáS íTéLő BüNTe- -TéSe		10
a.4-5	QE-RA ₂ -U	KoPó áLLVa RaVaSZ Ű' - -HeT		7
b.1	A-DU • ¹⁰	ADVa TíZe-		
b.1	SA-RU	-S TóLe BoNTa TíZe-		10
b.2		-KKeL SZóRaKó	[KA-RA]	
b.2	DA-ME	üDe MiN- -TáZó		10
b.2-3	MI-NU-TE	BoR-CSeTLí- -TéS		10
b.3-4	KU-NI-SU	KöNNYű Nő SZéPí- -TéS		10
b.4	DI-DE-RU	GYuLLaD SüTóLaPoN Te- -TTeS		10
b.4-5	QE-RA ₂ -U	KiaBáLVa RáVeSZ Ű- -TéS		10

Ez egy játék: a b. oldalon adva 4 kifejezés, mindegyik lejegyzésében szerepel a 10-es számjegy. Ezekből a kifejezésekből kell értelmes mondatokat összeállítani.

This is a play: there are 4 expressions given on side b. in which lettering numeral 10 is used. The task is to make these expressions into meaningful sentences.

E bevezetőben eddig még nem használt jelek:

DA † **D** < **Dúc** < *dúc* (*prop/strut*)

DU † **D_V** < **Dű'VE** < (*sétabotra*) *dűlve/dőlve* (*leaning against [a walking stick]*)

ME † **M_N** < **MaNkó** < *mankó* (*crutch, 2 letters are cut off with the 2 strokes.*)

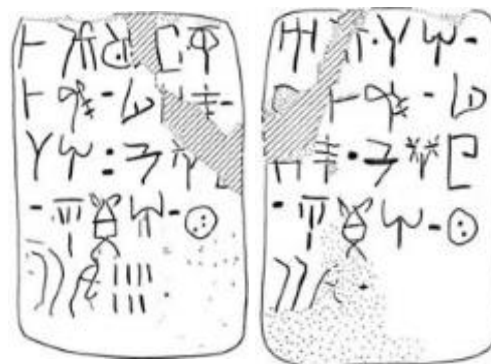
MI † **P/B_R** < **PeRs/PeRsely/BuRok** < *persely/burok* (*PuRse/caul*)

NU † **CS/C** < **CSő** < *cső* (*pipe/hose*).

KU † **K_N/Y** < **KáNYa** < *kánya* (*kite*)

RU † **T_L_P_N_T** < **TuLiPáNT** < *tulipánt* (*tulip!*)

- DA-DU-MA-TA+10 : DuDVa MiT KiTeSZ : weed/dung, what, one puts out
 GRA : RoSSZ : bad
 DA-ME+10 : De MiNTáS; üDe MiNTáZó : but, patterned; fresh, pattern maker
 MI-NU-TE+10 : BáR CSiTUL TüZe; BoR-CSeTLÍTÉS : although, his/her/its fire calms down; vine-totter
 (slip of the tongue from drinking)
 SA-RU+20 : SZóToLó BúNT HoZ : wordy/windbag, brings crime
 KU-NI-SU+10 : KöNNYeN eSöBe' TüZ-; KöNNYü Nő-SZéPÍTÉS : easily, in rain, fire-; light, improving
 the look of women
 DI-DE-RU+10 : GYuLLaDás ÍTÉLő BúNTeTéSe; GYuLLaD
 SüTöLaPoN TeTTeS : burning is punishment of the Judge;
 culprit burns on grill
 QE-RA₂-U+7 : KoPó áLLVa RaVaSZ Ú'HeT : hound, standing,
 cunning, it can sit
 A-DU+10 & SA-RU : ADVa TíZeS TőLe BoNTa (tarka/mintás)
 : it is given the ten, from it patterned
 10+[KA-RA] : TíZeKKeL SZóRaKó : word-builder with tens
 QE-RA₂-U+10 : KiaBáLVa RáVeSZ ÜTÉS : by yelling, s/he/it
 persuades, blow/hit

*Dudva mit kitesz rossz de mintás.
 Bár csitul tüze, szótoló bünt hoz
 könnyen. Esőben tűzgyulladás
 Ítéltő büntetése. Kopó állva ravasz,
 ülhet.
 Adva tízes, tőle bonta (mintás)
 tűzekell szórakó, üde mintázó: bor-
 csetlítés, könnyű nő szépítés,
 gyullad sütlőlapon tettes, kiabálva
 rávesz ütés.*

*Weed/dung, what one puts out is bad, but
 patterned. Although his/her fire calms down, a
 wordy/windbag brings crime easily. In rain fire-
 burning is the punishment of the Judge. A standing
 hound is cunning, let it sit.
 Given is ten, from it patterned word-builder with
 tens is fresh (refreshing) pattern maker: vine-totter
 (slip of the tongue from drinking), lightly
 improving the look of women, culprit burns on
 grill, blow/hit persuades by yelling.*

Tovább a megfejtés felé,

JGY kifejti, hogy „Számomra, a szókinccs nem azonosít szükségszerűen egy nyelvet (az angolnak, például, van egy tetemes német, francia, klasszikus görög és latin szóanyaga); a nyelvten sokkal biztosabban fed fel egy adott nyelvet. Ezért, engem nem befolyásol azonnal a lineáris A szavak azonosítása egy másik nyelvben (például, a lineáris A-ból KU-NI-SU mint a tönk búza szémíta neve) – ezzel nem azt mondom, hogy az ilyen megfeleléseket nem találom megkapónak és érdekesnek.” Egyezem! (Annál inkább, mivel KU-NI-SU a K_N/Y N S/Z_B mássalhangzó vázat jeleníti meg.) Az itt bemutatott olvasatok élő kifejezések, mondatok és kikerekített (rövid) cikkek egy élő nyelvben, a megfelelő szókinccsel, egy élő nyelvnek a hozzátartozó teljesen kifejtett nyelvtenával és a hozzátartozó józan ésszel, nem csak alaptalan feltevéseket górgató tudományos hógolyó.

Sajnos JGY azonnal agyon is csapja az előbbi állítását a következővel: „Módszerem szigorúan belsőleges, tanulmányozni a szövegeket mint könyvelési okmányokat, és felhasználni a számokat az ügyletkötés kifejezéseinek és a szókinccs mintázatának az azonosítására, majd külön figyelmet szentelni a szókinccs változásaira, jelesen az elő- és utótagokra, egy nyelvten kihuncutkodása végett.” Először is, bizonyítani kell, hogy azok a szövegek „könyvelési okmányok”, hogy azok a számok mindig és kizárólag könyvelési egyenleg számai, vagyis hogy mindig összeadódnak. Ha valaki tényleg figyelmet szeretne

szentelni az elő- és utótagoknak, akkor egy agglutináló nyelvre kellen figyelnie, ahogyan azt Yves Duhoux sugallja is JGY idézetében „Felismerték a kutatók, hogy a vonalas A írás nagyszámú toldalékot (elő- és utótagok; Duhoux 1978) tartalmaz, azt sugallva, hogy a vonalas A valóban „agglutináló inkább mint conjugáló.” Nagy az előtagok száma (a szavak 59%-át emelte ki Duhoux; ez a vonalas B-ben 12%), fontos szerepet játszva „a nem, eset és képzés” terén vagy más mondattani viszonyokban (Schoep 2002, 45-46).” Ha ez az állítás igaz a szövegek JGY honlapján elérhető átírására, akkor mennyivel igazabb ez ha az átírás a piktogrammok mássalhangzó váza alapján készül. Duhoux-nak nagy eséllyel igaza lehet, és így fentebbi kalandozásunk a ragozó nyelvek működésének területén méltányolható lehet azok részéről akik a „Marlakók” nyelvének megfejtésén ügyködnek.

Nagyon komolyan kellene venni David R. Olson állítását, amikor ideákat, elvont jelentéseket tulajdonítunk a hieroglifás jeleknek: „Kortévesztés a grafikus jelek fejlődését mint az eszmék (ideák) ideográfok általi kifejezésének kísérletét bemutatni, mivel semmi ok azt hinni, hogy a kezdeti kor íróinak lett volna tiszta elképzelése eszmékről az írás felfedezése előtt.” Ha valakinek már világos tudomása van a hangokról, fonémákról és a többi csodabogárról amikkel a modern nyelvészet operál, akkor miért vajúdná kacifántos, aprólékosan kidolgozott rajzokkal megjeleníteni azokat az elvonatkoztatott dolgokat, amikor egy egyszerű mértani jel is megtenné? El kell fogadnunk Olson feleletét erre a kérdésre: „az írásrendszereket emlékeztető kommunikációs szándékkal fejlesztették ki, de mivel „olvassák” őket ezért a nyelv és gondolkodás modelljeként szolgálnak.”

A mássalhangzó váz kifejezés amit ebben a dolgozatban használok szintén túl mesterkéltnél olyan emberek számára akik éppen az írás kieszelésén fáradoznak. A valóságban, a nehezen lerajzolható tárgyak neveit, velük rímelő nevű, könnyen lerajzolható tárgyak piktogrammaival ábrázolták. Tulajdonképpen, a RíM és a RáMa szavaink rímelnék, magyarul az azonos (mássalhangzó) rámában lévő szavakra mondjuk, hogy egymással rímelnék. Ez továbbgondolva azt jelenti, hogy nem kell ismerni a beszéd hangjai, fonémái, morfémái, mássalhangzó vázai és más hasonló bigyók képzeiteit ahhoz, hogy olvassuk a minőszi kép- és vonalas írást, elegendő megnevezni a képjelet és találni egy nevével rímelő szót amelyik jobban illik az adott szövegkörnyezetbe. Elvonatkoztatással, elvont szótag értékeket adva ezeknek a (vonalas) képjeleknek, a lényegüktől fosztjuk meg őket: a képtől melyet az emberek képesek felismerni, hasonlóságuk alapján meg tudják nevezni és ugyancsak a hasonlóság alapján (használva az akrofónikus és rébusz elveket), még az iskolázatlan emberek is, tudnak vele rímelő szavakat találni, vagyis tudhattak, képesek voltak olvasni, megérthették a képsor üzenetét.

Valójában, egy természetes úton írni-olvasni tudó világ felől haladunk egy többségében analfabéta néppesség felé, ha hinni lehet a legújabb statisztikának. Folyamatos a haladás, pontosabban a hanyatlás:

- a phaisztoszi korong p01 képjelén az ember GYaLoGoL, amit G/Y_L kétbetűsként olvasunk, mivel mind a GYaL mind a GoL szótagot tartalmazza a lerajzolt ige;

- a vonalas A írás X JE képjele ugyancsak a JáR igét ábrázolja, a leglényegesebb vonalakkal megrajzolva és a J_R kétbetűst jeleníti meg;

- az alfabetás A szintén a járással kacsolatos Lép igét jeleníti meg, a kisbetűn ez talán jobban látszik: λ;

- a sort az L zárja, a Láb „vonalas” rajza.

Nem kell az embereket tanítani, hogy egy tárgyat/cselekvést annak síkbeli (vonalas) rajzáról felismerjenek, ez minden ember veleszületett képessége. Az egymással rímelő szavak felismerését sem kell tanítani. A képirás olvasása, beleértve vonalas A olvasását is, e két adottság társítása. Egy kis gyakorlással, mindenki aki beszél a rajzolt nyelvet, olvashatja a piktogrammok által közvetített szöveget. De valahol történelmünk fonalán, az emberek feladták ezt a szerves tudást, elfeledték, hogy a betűk mit ábrázolnak, a jeleket elvont hangokhoz kötötték, melyenek semmi köze sincs a jelek ábrázolt tartalmához. A beszéd és képszerű írása közötti szerves kötelék megszakadt amikor a betűk képi értékét felcserélték elvont hangértékekkel.

Hadd ismétljem meg azok számára akiknek ez a dolgozat nem elég „tudományos”, hogy az írás és olvasás nem tudomány, nem szakma és nem is találmány, hanem egy olyan kommunikációs eszköz *felfedezése* mint amilyen a rajzolás vagy a beszéd, valójában az ember e két veleszületett képességének a természetes egyesítése.

Termékek labdacson

Az a rögeszme, hogy a minősziak az írást csupán a termékek adminisztrálására használták nem korlátozódott a táblacsákra. „A labdac szerepe az „áruszállításhoz a központi adminisztráción belül vagy a központi adminisztráció és egy külső fél között” (Schoep 2002, 122) ennek az ügyletnek a nyilvántartása oly módon, hogy az a központi adminisztráción belül marad míg a termék elhagyja a lebonyolító hivatalt (lásd Hallager 1996a).” Íme egy könnyen olvasható példa, mely csak egyetlen eddig nem használt jelet tartalmaz:

𐀀 SE, melynek hangértéke **S/Z_L_T_L < SZeLeTeL** (*cut to slices, slice*):

GO Wc 1 (HM 83) (GORILA II: 2; Roundel 2: 11), from House Cf 25, "one of the older houses on the eastern slope of the hill; this area, Quarters C and D, probably went out of use after an LM IA destruction" (Weingarten, Aegaeum 5, 109-110, n. 30, citing Hood & Betancourt, both in *Thera and the Aegean World*, 1978, 685-86 and 384, respectively).

statement	logogram	num	impr	CMS II, 6 no.
a: A-SA-SU-MA-I-SE	b: BOSm	5	5	159: bull left

A-SA-SU-MA-I-SE : A SZó SZéP íM Ű

SZóLít eL : the word is good (nice), look, it is calling away

BOS_m+5 : BŰT : sorrow/grief/distress (*in accus.*)

<i>A szó szép, ím ű szólít el bűt.</i>	<i>The word is good (nice), look, it is calling away the sorrow/grief/distress.</i>
--	---

Amint itt is látható az 5 (öt) az **_T** hangzót jeleníti meg és legtöbbször a tárgyeset **~_T** jeleként szerepel (ezért követi a tárgyat!).

Kifogásolható, hogy ez nem egy szabványos labdac (agyag golyó), mivel egy házból származik, ezért íme egy labdac az adminisztráció központjából:

HT Wc 3010 (HMpin 72) (GORILA II: 75; Roundel 2: 22) **HT Wc Scribe 109?**

statement	logogram	impr	CMS II, 6
a: *333-DI-NA-SU-KA		4	142 [AT 31]: Talismanic "fly"

*333-DI-NA-SU-KA : TőKeMén üGYeLő - aNYaLó SZóPóKkaL : capital stud-farm master – mare(s) with suckings (foals)

<i>Tőkemén ügyelő – anyaló szópókkal.</i>	<i>Capital stud-farm master – mare(s) with suckings (foals).</i>
---	--

☉=☉/*333=ZU* : T_K_M_N/Y < ToKMáNY < tokmány (*chuck*)

Az Áldozás Képlet mint csodálatos fordító program

mely fordítja az áldozati edények feliratait, következőképpen dolgozik:

“Oh!, Helyen, Személynév, Asasarának szentelve az Ajánlás SI-RU, I-NA-JA-PA-QA-tól”

A következő feliratban az *Oh! könyörgés*: A-TA-I-*301-WA-JA; a *Személynév*: TU-RU-SA, DU-PU₃-RE és I-DA-A; *Asasara* Isten hiányzik; a *Szentel* ige: U-NA-KA-NA-SI; az *Ajánlás*: I-PI-NA-MA és SI-RU-tól jön mivel a TE jelentése ’-tól/-ból’. Itt *a vége, ez a felirat megfejtése!*

Ha érdeklik az emberek, érzéseik és gondolataik az élet és halál témakörében, akkor a feliratot *olvasni* kell. Biztosítom, hogy megéri:

KO Za 1 (HM 2627) (GORILA IV: 18-20), stone base, chance find

a: A-TA-I-*301-WA-JA

b-c: TU-RU-SA •¹⁰ DU-PU₃-RE •¹⁰ I-DA-A •¹⁰

c: U-NA-KA-NA-SI •¹⁰

c-d: I-PI-NA-MA •¹⁰ SI-RU-TE

cf. A-TU-RI-SI-TI [KN Zb 5].

A pontok most is 10-esek.

Az eddig nem használt jelek listája:

*301 L_NG/ING < LeNG/ ING < leng/ing mint a karón lengő szalag (*flutter/sway* like the ribbon on the post)

WA V_G < Vég < vég-vászon (*piece/roll/bolt/length* of linen)

TU T_R < TúR/ó < túr/ó (*push/dig* or *stainer* for curd)

PU₃ S/Z_T_N/Y_L < SZéTNYíLó < szétnyíló (*opening*); =*314; =PU₂

RE K_R < KaRó < karó cserépedények szárítására (*drying rake* for vessels, note: RaKe is mirrored KaRó)

SI S/Z_R < SZúR < szúr (long embroidered felt cloak of Hungarian shepherd, the linear drawing of p09 hiero on the Phaistos disc: , when it also stands for SZúR)

A-TA-I-*301-WA-JA : ÁToK IJJoNG (ujjong) VEGüL : curse rejoices at the end

TU-RU-SA-10-DU : áTRa íTÉLőBeN uTaST SzeDVe : for the otherworld, in the court, traveller (*in accus.*), collecting

PU₃-RE+10 : SZéTNYíL KÉR íTéSZ : opens up asks for you judge

I-DA-A+10 : IDE A TűZ : to here the fire

U-NA-KA-NA : ŰNáLa Ki eLLeNüL : at/for him who resists

SI+10+I-PI-NA : SZeReTő SZŰBeN aNNáL : in loving heart at him/her

MA+10 : áMító SZó : deluding word

SI-RU-TE : eSZéRe uTóLY BűNT íTÉL : on his/her mind afterwards crime/sin (*in accus.*) will adjudge

* A két látszatra különböző jel ugyanazt a négybetűst jelöli 2013 Okt. 12.-ike óta JGY honlapján is.

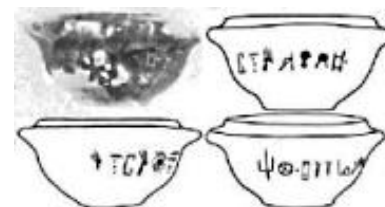
Átok ijjong (ujjong), végül átra
ítélőben utast szedve szétnyíl, kér
ítész ide, a tűz űnála. Ki ellenül
szerető szűben, annál ámitó szó
eszére utóly bünt íté.

Curse rejoices at the end, collecting travellers, the
court for the otherworld opens up, the judge asks
you to here, the fire is at him. Who resists in one's
loving heart, at him/her deluding word on one's own
mind afterwards will adjudge crime/sin.

Halállal kapcsolatos élcés humora miatt kedvelem a következő feliratot:

IO Za 6 (HM 3785) (GORILA V: 24-27), stone cup

TA-NA-I-^{•10}U-TI-NU •¹⁰I-NA-TA-I-ZU-DI
SI-KA •¹⁰JA-SA-SA-RA-ME •¹⁰

A fenti faksimile rajzon jól látszik a NU mint CSő hosszában és keresztmetszetben is! A pontok itt is 10-esek.

TA-NA-I-^{•10}U-TI-NU : áToK eNYeL (tréfál) IJJoNG : curse is joking crows over

U-TI-NU+¹⁰ : UTaT SZaTóCS TeSZ : journey (in accus.) dealer/grocer makes

I-NA-TA-I-ZU-DI : ŰNáLa TőKe-ITóKa MeNNYi GYŰL : on him vine-stock drink a lot collects

SI-KA+¹⁰ : SZeReKKeL TűZ : with remedies fire

JA-SA-SA-RA-ME+¹⁰ : Jó SZeSZeS Rá KóMáN TeSZi : is highly spirituous on it in coma puts you

Átok enyel (tréfál), ijjong, utat
szatócs tesz. Űnála tőke-ítóka
(törköly!) mennyi gyűl, szerekkel
tűz jó szesz, rá kómán
(elkábulva) teszi (az átok).

Curse is joking, crows over, the dealer/grocer makes
the journey. A lot of vine-stock drink (marc!) collects
on him, with remedies fire is highly spirituous, he
(the curse) puts him on it in coma.

Egyike a leghosszabb és aránylag könnyen olvasható feliratoknak elég sok fényt vethet a minősziak
hitvilágára amint azt az Áldozás Képlet vetíti és a valósra amint azt a felirat olvasata tükrözi.

PK Za 11 (HM 1341) (GORILA IV: 32-34), stone libation table ; Bosanquet & Dawkins, "The
Unpublished Objects from the Palaikastro Excavations, 1902-1906," BSA 24 (Supp. Paper 1; 1923) 143,
no. 4) (probably Petsophas)

a-b: A-TA-I-^{•10}WA-E •¹⁰A-DI-KI-TE-TE-[••]-DA •¹⁰

b-c: PI-TE-RI •¹⁰A-KO-ANE •¹⁰A-SA-SA-RA-ME •¹⁰

c: U-NA-RU-KA-NA-TI •¹⁰

d: I-PI-NA-MI-NA[]-SI-RU-[•] •¹⁰I-NA-JA-PA-QA

a: GORILA says, "the last sign could be KI, U, or DU."

b: JGY: The first sign cannot be PU₂, but PU is not impossible; the second sign, according to the photograph (p. 32), is probably RE. Thus, the word should more likely be: A-DI-KI-TE-TE-[DU-•]-RE or A-DI-KI-TE-TE-[DU-PU]-RE.

d: GORILA: "SI-RU-DU is not excluded."

d: a képlet sugallta I-PI-NA-MI-NA van az ésszerű I-PI-SA-MI-SA olvasat.

A-TA-I-*301-WA-E+10 : ÁToK IJJoNG VéG E'TeSZ : curse crows over end/destiny puts you away

A-DI-KI-TE-TE-[DU : ÁGY LaKóT eLLÁT LáDáVa' : bed lodger (in accus.) furnish with trunk SA]-DA+10 : S iDe TeSZ : and puts you here

PI-TE-RI+10 : BeNN úTTaL TöRóDiK TúZ : inside with journey fire is concerned

A-KO-A-NE+10 : AKaD Ki ANNYiT Se TeSZ : there are some who are doing less than that

A-SA-SA-RA-ME+10 : A SZó eSZeSRe KeMÉNY TúZ/TuSa : the word on smart hard fire/inner struggle/crisis*

U-NA-RU-KA-NA-TI+10 : Ú eNNÉL íTÉL BűNT KeLLőN (helyesen/illőn) éLőT TiSZTíT S : he at this judges crime/sin (in accus.) rightly/appropriately purifies living (in accus.) and

I-PI-NASA-MI-NASA[: ÚBeNNe SZó-BeréSZ : in it untrustworthy

KI-]SI-RU-[DU]+10 : Ki SZóRa íTÉLőBeN TuDVa TeSZ : who on talk/gossip in the court knowingly puts you

I-NA-JA-PA-QA : INaL LoPóKéNT : runs away like a thief

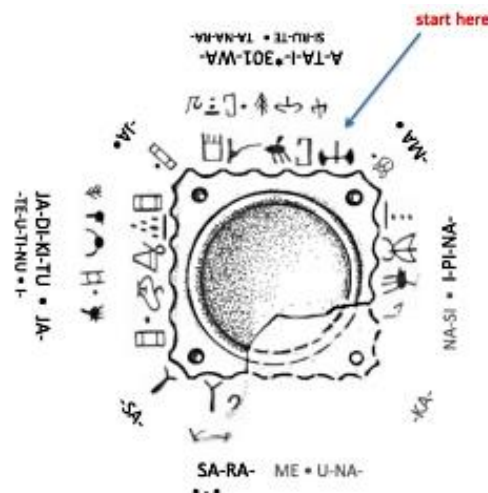
Átok ijjong, vég eltesz, ágy lakót ellát ládával s ide tesz. Benn úttal törődik tűz, akad ki annyit se tesz. A szó eszesre kemény tűz/tusa, ű ennél ítélt bünt, kellőn (helyesen, illőn) élőtt tisztít, s űbenne szó-berész (adott szavát csereberélő), ki szóra ítéltőben tudva tesz, inal lopóként.

Curse crows over, end/destiny puts you away, bed furnishes its lodger with trunk and puts you here. Inside, a fire is concerned with your journey, there are some who are doing less than that. The word on smart (people) is hard fire/inner struggle, he at this (fire/crisis) judges crime/sin, rightly/appropriately purifies living, and in it untrustworthy, who in the court knowingly puts you on talk/gossip, runs away like a thief.

Végül itt van egy felirat amely tökéletesen beleillik az Áldozás Képletbe. Meg lehet próbálni valamilyen információt nyerni vele a minősziakról és/vagy el lehet olvasni a feliratot és tanulni belőle egyet s más hitükről. Az ember nem várhat túl sokat egy rövid felirattól, mégis mérhetetlenül többet, mint amit az a képlet tud adni, ami természeténél fogva előre meghatározza az általa adható válasz tárgykörét.

* A T_S/Z jele egy ToSZ, az íróvessző (stílus) toszása (•), míg a TúZ tűzése (-), de egyformán vagy a 10 (Tíz), vagy a kétbetűs T_S/Z jeleként szerepelnek. Az olvasatban ez a kettősség a szövegkörnyezet függvényében többszöröződhet, de az áldozási edényeken van két különösen érdekes olvasata: TúZ az a tortúra amit az ember az átok (bíró/ég/pokol) előtt szenved el; a másik a (halál)TuSa (belső szenvedés). Olvasva a feliratokat, az embernek olyan érzése támad, hogy a minősziak a kettőt nem választották el élesen. A külső világ csupán tükörképe belső éniüknek. Ahogy a mennyben ...

IO Za 2 (HM 3557) (GORILA V: 18-19), square Libation Table, serpentine, with 5 facets per side and one at each corner, making 24 facets in all. Line 1 goes all the way around the Table, its signs being placed one in a facet, its first sign placed in the first facet of side a just after the left corner (whose facet contains the last sign, MA). The signs of Line 2 do not go all the way around the table; they start below the beginning of line 1 and end somewhere on side c or at the beginning of side d; these signs are placed more or less below the ridges that divide the facets above. Line 1, therefore, should contain 24 signs; line 2 contained 13-26 signs. Word divisions in line 1 are on the ridges separating facets. Holes were drilled part-way through the corners, perhaps to hold a lid or some vertical attachments (cf. KN Za 10).

.1: A-TA-I-¹⁰*301-WA-JA •¹⁰ JA-DI-KI-TU •¹⁰ JA-SA-SA-RA[-
ME •¹⁰ U-NA-KA-NA-]SI [¹⁰] I-PI-NA-MA •¹⁰
.2: SI-RU-TE •¹⁰ TA-NA-RA-TE-U-TI-NU •¹⁰ I-DA-[-

Line 1 has all signs perfectly placed. Line 2 is problematic, but probably ended with a word of 6 signs, the first of which is I- (for the second sign, GORILA reads DA, but it could be something else). In the attached illustration, JGY hypothesizes a word-divider on side d between -NA-SI • and I-PI-NA-; on the other sides word-dividers are placed exactly in the center of the ridges dividing the niches. On side d, the 3rd ridge from the left corner is preserved well enough that it is possible that it carried no word-divider.

A-TA-I-¹⁰*301-WA-JA+¹⁰ : ÁToK IJJoNG Vég LeTeSZ : curse crows over end/destiny puts you down

JA-DI-KI-TU+¹⁰ : LáGYuL KiTaRTás : persistence loses vigour

JA-SA-SA-RA[-ME+¹⁰ : Jó SZó öSSZeSRE KiMeNTés : good word is
apology for the lot

U-NA-KA-NA-SI : ŰNáLa Ki eLLeNüL SoRRa : at him who resists one
after the other

10 : TúZi; uTaS : pins (it) on; traveller

I-PI-NA-MA+¹⁰ : Ű BeNNeN áLMát iS : his/her inner dream (in accus.) as
well

SI-RU-TE+¹⁰ : SoRRa íTéL BűNT íTéLeTeS : in turn he passes judgement
on crime/sin (in accus.) sentencing

TA-NA-RA-TE : áToKNáL SíRóKTól : at curse from crying

U-TI-NU : UTaT áZTaTTYa (TY<CS) : road (in accus.) wet through

I-DA-[- : IDe [: to here

Átok ijjong, vég letesz, lágyul
kitartás. Jó szó összesre kimentés
űnála. Ki ellenül (annak) sorra
tűzi ű bennen álmát is, sorra íté
bűnt. Ítéletes átoknál síróktól utat
áztattya utas ide ...

Curse crows over, end/destiny puts you down,
persistence loses vigour. A good word to him is
apology for the lot. Who resists, to that he pins on
his/her inner dreams one after the other as well, in
turn he passes judgement on crime/sin. From the
crying at sentencing curse travellers wet trough the
road to here ...

Sajnálom azokat az olvasókat akik, mivel nem beszélnek minősziul/magyarul, nem érzékelhetik az olvasat könnyed folyékonyságát, melyet csak itt-ott zavar meg néhány (már majdnem) elfelejtett szó. A (többnyire magyar) bírálóknak, akik éppen ezt a mai magyar nyelven való folyékonyságot kifogásolják, azt kell mondanom, hogy szégyelhetik magukat ha ennyire nem ismerik saját anyanyelvük működését. A magyar gyökökön alapuló ragasztó nyelv, melyben ezerszám eredhetnek szavak egyazon gyökből. Ha egy szó gyökvázának egyik mássalhangzóját megváltoztatjuk, akkor ugyanazt a változtatást egyidejűleg el kell végezni a gyökön alapuló teljes szóbokron, különben a szóbokor szétszakad. De mivel lehetetlenség egyidejűleg változtatni szavak ezerein, ezért egy nyelv *vagy* változatlan gyökrendszeren alapuló ragasztó-ragozó (agglutináló) nyelv *vagy* valami más. A minőszi nyelv ehhez a sohasem változó, gyökrendszeren alapuló ragasztó nyelvekhez tartozott és tovább élt a kár, lüd, lüki, trák, ... magyar nyelvekben, melyeket közös néven *szkíta nyelvek*nek kellene hívni. (A történelmi szkíta-hun-magyar folytonosságot sohasem sikerült kitörölni a népi emlékezetből, a Habsburg bosszúszomj által beiktatott német nyelvészek és történészek minden igyekezete ellenére sem, akiknek nemzetellenes észjárása még ma is él az akadémikus körök beltenyésztése révén.)

Az írásrendszer változott a hieroglifástól a vonalason, a rováson, az alfabétáson keresztül, a latin betűkészletig, a módszer pedig a rébusz és akrofónik alapú mássalhangzós írástól a kihagyásos módszer hiányos magánhangzó jelölésétől a mai teljes magánhangzó jelölésig. Számora, ez visszafejlődés amivel, sajnos, élnünk kell.

Ide illik egy rövid, mindössze hárombetűs szöveg mely a minősziak használta írószerekről és írásfelületekről szól:

MA Ze 11 (Palace of Malia) (GORILA IV: 140), incised on block: palace: south of the NW corridor

QE-SI-TE > K_P_L_F/V S/Z_R T_L : **Kő-PaLaVeSSZő – írÓToLL** : stone-slate pencil – quill pen

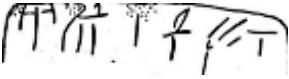

A szöveget (1) *(kő)tömbre vésték*, ajánl (2) *kő-palavesszőt palatáblára írni*, és (3) *írótollat a pergamentől a cserépig különböző felületekre írni tintával*, és hála a számos véletlenül kiégett (4) *stílussal írt agyagtáblának*, melyek következőképpen fenmaradtak a mai napig, lehetővé téve ennek a tömör minőszi írószerekről és felületekről szóló üzenetnek a megfejtését. Mindezt csupán három betűvel sikerült elmondani! Akkor pedig esedékes a kérdés: melyik a fejlettebb írásrendszer, az övék vagy a miénk?

Előbbi a csirke vagy a tojás?

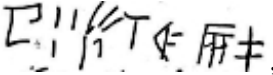
Két állítás van JGY honlapján melyek nagy mértékben gátolhatták a megfejtést, az írás szótagon alapultságának sohasem bizonyított, de könnyedén elfogadott feltevése mellett. Az első azt állítja, hogy „*a „piktogramm” azonosító neve a szöveg megfejtés előtt nem bizonyítható*”, a *csirke vagy a tojás az előbbi* kérdése. A második, a krétai kép- és vonalas írások kapcsán, csodálkozik, hogy „*két ennyire különböző írás hogyan fejlődhetett ki többé kevésbé egyidejűleg, hacsak nem két különböző közigazgatási gyakorlatot és/vagy két különböző nyelvet vagy dialektust képviselnek (Schoep 2002, 22-23)*.” A következő példán azt szeretném bizonyítani mennyire tévesek ezek az állítások:

A **KH 11** (KH MUS.) (GORILA III: 38-39) (LM IB context) majdnem sértetlen felirat tartalmaz három olyan jelet melyek csak ezen a táblácskán fordulnak elő, ennek ellenére mégis olvasható.

1. sor: két, számunkra új jelet tartalmaz:
ZA Z < ZSák < zsák (Zak, sack);

CYP \bar{f} V_S/Z < VÉSZeS < vész (*tempest, disaster*), pálmaleveleket tépázó szélvészt ábrázol (mely mint minden rossz a magyarban balról fúj!).

A-DU-[•]-ZA > A-DU-[RE]-ZA > A-D_V-[K_R]-Z > A DúVa' [Körö]Z : with plunder/loot he circles
CYP+K^{frac} > V_S/Z+_N : VÍZeN : on water

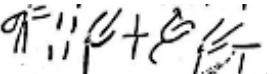

2. sor: , itt egyetlen új dolog a 3 (HáRoM) jele.

SU+3 > S/Z_P H_R_M : SÁP/ZáP HaRaMia : tribute collector or vulture/rotten brigand/bandit

CYP+E^{frac} > V_S/Z+_S : VÉSZeS : fatal

K^{frac}+L2^{frac} > _N+T_S/Z_K_T : iNTéS KiT : warning whom

VINa-PA > S/Z_L- P/B : SZéLBe : in the wind

3. sor: , itt új jel a 4 (NéGY) és a *348 , az első a csak ezen a táblácskán előforduló jelek közül, melynek meghatározásához ennek ellenére is rendelkezünk a szükséges képességekkel. Noha a rajzról nem teljesen nyilvánvaló, azért ráhibázhatunk: virág, talán egy tulipán vagy egy (boros)pohárból kiömlő folyadék, ki a megmondhatója? A szöveg eddig megfejtett/elolvasott része tulajdonképpen segít a kérdés eldöntésében, méginkább ha hozzáadjuk ennek a sornak az ismert részleteit:

*306+4 > P_L+N_G/Y : BoLYoNGó : roaming/roving

CYP > V_S/Z : VÍZi : water-

RO-*348-CYP+K^{frac} > R ? V_S/Z+_N : őR ... VÉSZeN/VeSSZeN : guard ... in danger/let lose

A dúval [körö]z vízen sáp/záp
haramia. Vészes intés, kit szélbe
bolyongó vízi őr ... vészen/vesszen

The rotten bandit circles on water with his loot.
Fatal warning, whom in winds roaming/roving
water guard ... in danger/let lose

Kísérletezve néhány folyadékkal kapcsolatos igével, pillanatok alatt megvan a megoldás: a KiDű'T/i (*it spilled out/he spills it out*) ige adja azt a vázat, mely az ideillő olvasatot eredményezi:

RO-*348-CYP+K^{frac} > R K_D_T V_S/Z+_N : őRKöDő TéVeSSZeN : guard did lose sight of

Ez tökéletesen illik a szövegkörnyezetbe, és nézzünk csak ismét a jelre: a pohár közepén lévő vonal a folyadék *ki- és lefolyását* mutatja, lényegében ez a *kidölt* ige értelme.

4. sor: .. Itt új, de gyakori jel a T TO (T), kétszer is szerepel, mindkét oldalán a csak egyszer előforduló *349 jelnek. Mivel az utána második jel I egy magánhangzó, ezért a TO (T) jel jó eséllyel a mondat tárgyát képező ~_T rag. De mi lehet ez a tárgy? Kígyó? Kötél? Igen, pontosabban egy HaJLó KöTéL, amin rímel a HaJó-LéK áTéLő (*ship-LeaK(!) survivor*) kifejezéssel.

L2^{frac} > T_S/Z_K_T : TuSZKó'T/TuSaKó'T : forced with arms

A-TO-*349-TO-I > A-T-H_J_L K_T_L-T I : ÁT HaJó-LéK áTéLőT Ű : over ship-leak survivor (*in accus.*) he

CYP+E^{frac} > V_S/Z+_S : VÉSZeS : dangerous

5. sor:

3 (HáRoM) : HaRaMia : brigand/bandit

FIC-1 > F_G_GY : FoGaGGYa : let receive it

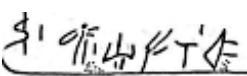
VINa-3 > S/Z_L-H_R_M : SZéL HáRMa : wind's harm (HaRM!)

A-TA-*350 > A-T_K : ÁToK ... : curse ...

Az utolsó jel, *350 a harmadik ezen a táblácskán és az egész vonalas A gyűjteményben csak egyszer előforduló jel: ez egy embert ábrázol jobb kezéről lelógó zsineggel, ami azt jelzi, hogy lekötött, vagyis nős. Ő egy FÉRJ, amivel rímel a VeRJe ige mely éppen így parancsoló módban sűrűn jön elő az átokkal kapcsolatban:

A-TA-*350 > A-T_K F_R_J : ÁToK VeRJe : let the curse thrash/flog him

6. sor:

*301 > L_N_G : éLeNGő : addicted

1-*306 > _GY+P_L : aGYáBól : from his mind

SY > S/Z_R : SZóRa : on word

CYP +K^{frac}+L2^{frac} > V_S/Z+_N+T_S/Z_K_T : ViSZoNT SZóKaT : answer to a reply

A dúval [körö]z vízen sáp/záp (sápot v. sarcot szedő/romlott) haramia. Vészes intés, kit szélbe bolyongó vízi örködő tévesszen, tuszkolt át hajó-lék átélőt. Ű vészes haramia, fogaggya szél háрма, átok verje éleNGő (szenvedély-függő) agyából szóra viszont szókat.

The rotten bandit circles on water with his loot. Fatal warning, whom in winds roaming water guard did lose sight of, forced with arms ship-leak survivors over (the ocean). He is a dangerous bandit, let wind's harm receive him, let curse thrash from his addicted mind the words to answer a reply.

Remélem sikerült bemutatnom ezen az utolsó példán, hogy a piktogramm azonosítása és a szöveg megfejtése, esetünkben *elolvasása* kéz a kézben halad egymást segítve. Ez igaz a képirások olvasására általában is: az olvasó menet közben cselekvően vesz részt a képjel felismerésében, megnevezésében, és a szöveggörnyezetbe illeszkedő, rímelő szó kikeresésében. Olvasni ezeket az írásokat olyan mint egy keresztrejtvény fejtése: *az embernek egyeztetni kell képileg is és fonetikusán is a szavakat a szöveggörnyezet rejtvényében.* * Nincs semmilyen különbség a hieroglifás és vonalas írások között, kivéve a tényt, hogy az utóbbit egyszerű vonalakkal rajzolták, árnyékolás és más festőtechnikák nélkül, és rendszeresítettebb a jelkészletük.

* Ez nagyon szánalmas próbálkozásá teszi azoknak a “félészűeknek” az erőlködését akik azzal a “szenziációs felfedezésükkel” vonják kétségbe ezeket az olvasatokat, hogy a szövegeknek több olvasata is lehet. Ezek az emberek képtelenek felfogni (vagy pedig trollerek, akik csak az olvasóikat vezetik meg), hogy a képirások rébusz elvének és a mássalhangzó írásoknak csupán az egyik felét fedezték fel, de magabiztos kinyilatkoztatásuk előtt megtanulhatnak a dolog másik felét is. Az írásbeliség kezdeténél a szövegek legtöbbször “in situ” volt, vagyis a környezet (és a műveltség) egyértelműen meghatározta, hogy a rímelő szavak közül az adott helyen és helyzetben melyik szó jöhet számításba.

Szóelválasztás ponttal vagy az úgynevezett „hyphenisation” módszerével képtelenség, mivel az „elválasztó” jelek (•, -, |), a **T_S/Z** (TíZ) vagy az **_G/Y** (eGY) fonetikus jelek, és mint minden többmássalhangzós jel, a **T_S/Z** is szétválhat a szöveg folyamában két szóba. A LinA nem jelzi a szóelválasztást semmilyen formában. Az alfabétikus írásokban is a szóelválasztás csak egy újabbkori gyakorlat.

Azok számára is van vigasz, akik még mindig nem hiszik el, hogy ez az írás a LinA olvasási szabályainak rövid magyarázó vázolója. Ők ezekre a szabályokra úgy tekinthetnek mint egy Csodatudó Képletre – hasonló az Áldozás Képlethez – mely a LinA jeleket, vagy átiratban, a szótagokat a *Pictograms of LinA Képletek* táblázatban megadott mássalhangzó vázuk értékével behelyettesítve, csodálatos gondolatokat szül magyarul (egyesek nagy bánatára). Az Áldozási Képlet és a Könyvelési Egyenleg Képlet csak 'ki kinek vagy mit' telefonkönyv-szerű, értelmetlen (és alaptalan) listákat képes létrehozni. Ezekkel az üres szavakkal szemben, ezzel a Csodatudó Képlettel, például, behelyettesítve a PI-t a táblázat szerinti **B_N** vázzal; MI-t **P/B_R**-rel; TA-t **T_K**-val; TI-t **T_T_S/Z_T**-vel; RA₂-t a neki megfelelő **R_V_S/Z** hárombetűssel a

TRO Zg 1, spindle whorl (Berlin Museum; Godart 1994, 714-17, fig. 5 on p. 722) feliratba, a következő mondatot kapjuk, mondatatlanilag szabályos szerkezetben:
PI-MI-TA-TI-RA₂ > **BüNPáRTi Ki TeTTeST RáVeSZ** > *Bűnpárti ki tettest rávesz. (Accessory to a crime is who persuades the perpetrator.)*

A **TRO Zg 2**, spindle whorl (Berlin Museum; Godart 1994, 714-17, fig. 5 on p. 722) feliratban az első szótag DU- ra változik, amit a képlet a **D_V** szóvázzal helyettesít, az olvasatot a következőre változtatva:
DU-MI-TA-TI-RA₂ > **DúVa' BiRTToK TeTTeST RáVeSZ** > *Dúval birtok tettest rávesz. (Possession with ease of looting persuades the perpetrator.)*

Az örök igazságot, amit ez a két összefüggő felirat kifejez én sohasem tudtam volna ebbe a tömör formába önteni a “Csodatudó Képlet” nélkül. A képlet tudja hogyan kell a dolgokat egyszerűbben venni mint amilyenek, ezért melegen ajánlom hitetlen olvasóimnak, igazán szórakoztató (szó-rakostató!).

Befejezésül, a fentiekben kifejtett módszerek és szabályok ismertetéséből, a figyelmes olvasó megértheti, hogy ezekkel az olvasatokkal meg sem kíséreltem rekonstruálni a minósziak *beszédét*. Fizikailag lehetetlen tudnom, hogy 4000 évvel ezelőtt a *füge* szót Krétán, Rhodoszon vagy Baranyában hogyan ejtették, mivelhogy nincs róla hangfelvételünk. Akik a *Halotti beszédet* állítólagos középkori hangszereléssel adják elő csupán bohóckodnak, a nyelvészek pedig tudálékos hókusz-pókuszt álcáznak tudománynak, hiszen senki sem tudhatja biztosan, hogy a 20 latin betű milyen kombinációival próbálta az írők lejegyezni a több mint 40 hangú beszéd hangjegyét.

Ezekkel az olvasatokkal én csupán azt állítom, hogy a minószi korban is a **FüGGő** és a **FüGe** mássalhangzói között ugyanaz volt az összefüggés, összehangzás, harmónia, rímelés mint ma, ezért jelölhették a *füge* gyümölcsöt a *függő* vonalas rajzával. Mivel ugyanezt a jelet használták **FüGG**, **FoGó**, **FoG**, stb. szavak jelölésére, ezek a szavak akkor is hasonlóan hangzottak. Ezek rokon és egymással rímelő szavak voltak *akkor* és *most* is, akkor is, most is ugyanabba a szóbokorba *tartoztak*, illetve *tartoznak*. Képmutatás lenne részemről valami archaikus kiejtést kitalálni és tálalni a *füge* szó minószi hangzására, mondjuk azt állítani, hogy a szót *puga*, *bogya*, *biga*, *püge* vagy a mai hangzásból visszakövetkeztetett bármi más formában ejtették. Nem kérdés, hogy a magyar nyelv szóbokrai – az akadémikusok tagadása ellenére – ma is élnek és virulnak, ugyanúgy mint 4000 évvel ezelőtt. Ezt minden magyarul beszélő

öszönösen érzi, hiába tömik a fejét ennek az ellenkezőjével. Ezeknek az élő szóbokroknak – a magyar nyelv gyökrendszerének – köszönhető a minőszi nyelvemlékek olvasása mai magyar nyelven. A nyelvészet ezekre a következetes, összefüggő, illeszkedő, az egész gyűjteményre egységesen kiterjedő, képiles alátamasztott jelrendszeren alapuló olvasatokra csupán támaszkodhat, kétségbevonni úgysem tudná. Cáfolhatatlan tény, hogy ennek a betűsornak vagy van értelme valamilyen nyelven vagy nincs. Ha a kedves olvasó érti e sorok üzenetét akkor egy nyelvet beszélünk. Ugyanez a helyzet a minőszi szövegek *olvasatával* is. Ezt a tényt csak ignorálni lehet, mellébeszélni, de cáfolni nem, ezért okosabb elfogadni, mégha kezdetben vonakodva is ...

~ ~ ~ ~ ~ ~